

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 631/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 a čl. 14 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 3 a čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania vedenom pod sp. zn. 21 Nt 19/2015 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o ustanovenie obhajcu a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 a čl. 14 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 3 a čl. 51 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania vedenom pod sp. zn. 21 Nt 19/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“) v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o ustanovenie obhajcu.

2. Ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej príloh, ako aj zo súvisiaceho spisového materiálu okresného súdu, ktorý si v rámci prípravy predbežného prerokovania veci vyžiadal, zistil, že sťažovateľ bol v trestnom konaní rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 114/2014 z 30. januára 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 5. februára 2015, uznaný vinným pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. c) a d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) a j) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

3. Dňa 13. októbra 2015 podal sťažovateľ okresnému súdu žiadosť o povolenie obnovy konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 114/2014. Okresný súd prípisom zo 14. októbra 2015 vyzval sťažovateľa v súlade s § 394 Trestného poriadku na doplnenie jeho návrhu na povolenie obnovy konania a na predloženie splnomocnenia pre zvoleného obhajcu. Dňa 27. októbra 2015 bolo okresnému súdu doručené oznámenie sťažovateľa, že svoje podanie doplní z „*preventívno-bezpečnostných dôvodov až priamo*“ pred súdom. Zároveň sťažovateľ požiadal o ustanovenie obhajcu ex offio. Následne

sa opakovane s'azovateľ (5. januára 2016, 19. februára 2016), ako aj jeho družka (12. februára 2016) informovali na okresnom súde o stave konania. Keďže okresný súd na ich žiadosti nijako nereagoval, 15. mája 2017 podal s'azovateľ s'aznosť podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“), ktorú adresoval Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). S'aznosť bola ministerstvom postúpená na vybavenie okresnému súdu. Okresný súd opatrením sp. zn. 21 Nt 19/2015 z 25. mája 2017 ustanovil s'azovateľovi obhajcu a toho istého dňa vyrozumel s'azovateľa a jeho družku o stave konania. Následne okresný súd prípisom z 9. júna 2017 vybavil aj s'aznosť s'azovateľa postúpenú z ministerstva. Napokon na verejnom pojednávaní uskutočnenom 18. septembra 2017 okresný súd návrh s'azovateľa na povolenie obnovy konania zamietol, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

4. S'azovateľ svojou s'aznosťou namieta, že napadnutým postupom okresného súdu spočívajúcim v tom, že mu „*nebol bez meškania ustanovený obhajca*“ boli porušené v s'aznosti označené články ústavy, jeho základné práva podľa ústavy, ako aj práva podľa dohovoru.

5. Z návrhu s'azovateľa na rozhodnutie, ktorého sa od ústavného súdu domáha, vyplýva, že vo veci žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie v s'aznosti označených článkov ústavy a jeho základných práv podľa ústavy, ako aj jeho práv podľa dohovoru, zrušil prípis okresného súdu z 9. júna 2017, ktorým okresný súd vybavil jeho s'aznosť na prietahy, vec vrátil na ďalšie konanie a priznal mu finančné zadost'učinenie v sume 10 000 €. S'azovateľ zároveň požiadal o ustanovenie obhajcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

11. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcich viacerých nedostatkov niektorých náležitostí sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné

vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natoľko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum (m. m. III. ÚS 265/2014).

12. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu v prvom rade k preskúmaniu toho, či sťažnosť sťažovateľa nie je oneskorená, zjavne neopodstatnená, resp. či ústavný súd má právomoc ju preskúmať, keďže jednou z podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom na to, aby ústavný súd mohol ustanoviť právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, je to, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Povedané inak, na to, aby ústavný súd mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak okrem iného je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, sťažnosť nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená.

Ak teda ústavný súd z obsahu sťažnosti a z výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda to znamená, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

13. Sťažovateľ namieta porušenie v sťažnosti označených článkov ústavy a jeho základných práv podľa ústavy, ako aj jeho práv podľa dohovoru v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania a špeciálne pri rozhodovaní o jeho žiadosti o ustanovenie

obhajcu v tomto konaní. Porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 a čl. 14 ústavy, ako aj základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2, čl. 50 ods. 3 a čl. 51 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru odôvodňuje sťažovateľ zbytočnými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy), resp. neprejednaním jeho záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru).

14. Ústavnému súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy z uvedeného skutkového popisu vyplýva, že okresný súd v čase podania tejto sťažnosti (10. august 2017) o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie obhajcu v konaní o jeho návrhu na povolenie obnovy konania rozhodol (25. máj 2017), keď mu za obhajcu ex offo ustanovil advokáta [REDACTED]. Teda možno konštatovať, že v čase doručenia tejto sťažnosti ústavnému súdu už zo strany okresného súdu nemohlo dochádzať k porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože okresný súd vykonal všetky do úvahy prichádzajúce úkony smerujúce k vydaniu opatrenia a k odstráneniu právnej neistoty účastníka konania ešte pred doručením tejto sťažnosti (obdobne pozri III. ÚS 557/2013 alebo IV. ÚS 104/03). Navyše, v čase vydania tohto rozhodnutia ústavného súdu bolo rozhodnuté aj o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania.

15. Okrem uvedeného ústavný súd poznamenáva, že z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využil možnosť postupu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. a 15. mája 2017 podal sťažnosť na priet'ahy v napadnutom konaní okresného súdu, ktorú síce adresoval ministerstvu, to ju ale postúpilo na vybavenie predsedovi okresného súdu.

Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa zákona č. 757/2004 Z. z., sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii a úspešne ho aj využil ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Po prešetrení sťažnosti predsedom okresného súdu tento ustanovil sťažovateľovi obhajcu.

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (bod 1 výroku rozhodnutia).

17. Kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych právach alebo záväzkoch, prípadne o oprávnenosti trestného obvinenia (pozri záver prvej vety tohto ustanovenia). Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a tiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodiť, že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania (IV. ÚS 382/09, m. m. I. ÚS 5/02 A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 3. 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru), pretože rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj Svák, J. Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva. Žilina : Poradca podnikateľa, 2003, s. 370 – 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vo veci Callaghan c. Spojené kráľovstvo z 9. mája 1985, Décisions et rapports, č. 60; tiež Repík, B. Ľudské práva v súdnom konaní. Bratislava : MANZ, 1999, s. 62 – 63: „Pôsobnosť (aplikovateľnosť) článku 6 zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda na konanie o obnove... a článok 6 ani nezaručuje právo na revíziu procesu.“].

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou ústavného súdu (m. m. I. ÚS 5/02, IV. ÚS 382/09, IV. ÚS 287/2010, IV. ÚS 117/2011) preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd napadnutý postup okresného súdu po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol kvalifikovať ako porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inými slovami, v prípade rozhodovania všeobecných súdov o povolení obnovy konania podľa § 398 a nasl. Trestného poriadku vrátane zohľadnenia zákonných podmienok tento postup umožňujúcich podľa § 393 a nasl. Trestného poriadku nejde o typ súdneho konania spadajúceho pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru je možné domáhať sa až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania.

Vzhľadom na chýbajúcu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým postupom okresného súdu je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), preto ju bolo potrebné z tohto dôvodu odmietnuť (bod 1 výroku rozhodnutia).

18. Keďže porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 a čl. 14 ústavy, ako aj základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2, čl. 50 ods. 3 a čl. 51 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru odôvodňuje sťažovateľ zbytočnými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy), resp. neprejednaním jeho záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru), aj v tejto časti je sťažnosť zjavne neopodstatnená (bod 1 výroku rozhodnutia).

19. Ak je sťažovateľ toho názoru, že jeho sťažnosť na priet'ahy nebola predsedom okresného súdu riadne vybavená, mohol podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. požiadať do 30 dní od doručenia odpovede, s ktorou nebol spokojný, predsedu krajského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu. Treba dať však za pravdu sťažovateľovi, že prípis okresného súdu z 9. júna 2017 neobsahoval takéto

poučenie, avšak v sťažnosti, ktorá je predmetom tohto prerokovania toto okresnému súdu vytýka. Sťažovateľ namiesto toho, aby uplatnil možnosť prešetrenia vybavenia jeho sťažnosti na prietahy v napadnutom konaní, podal sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorej namietal okrem iného aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ktorú adresoval ústavnému súdu.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku rozhodnutia).

III.

21. Podľa zaužívanej praxe (napr. I. ÚS 337/08, I. ÚS 311/2012) ústavný súd môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014).

22. Vychádzajúc z už uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Podľa názoru ústavného súdu je totiž z obsahu sťažnosti a z výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti II tohto uznesenia) zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014).

23. Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhoviel (bod 2 výroku rozhodnutia).

24. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2017